



Numărul 35. Ora-dea-mare 29 august (10 sept.) 1899. Anul XXXV.

Apare duminică. Abonament pe an 8 fl., pe 1/2, de-an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

Ana din Săcele.

Un mare greutate putu răsbi boerul Atanasie Bălăceanu în 1821 peste munți în Ardeal ca să scape de vâlmășagul răzmeriței, de Ipsilante și ai lui și de pandurii lui Tudor.

Într-o seară din luna lui iunie 1821, chervanele — care duceau tot ce putuse scăpa de jaf din averea sa boerul Atanasie Bălăceanu, — nu mai puteau înainta, căzuți fiind caii mocănești ce le trăgeau. Ori cât ar fi dorit boerul să-și urmeze drumul, să ajungă la Brașov, chervanele cu chiț cu vaț abia ajunseseră la Săcele.

— Boerule, să rămânem pe noapte aici în Săcele, că de geaba bat caii, ei nu mai pot face un pas măcar.

Ce să facă? remase boerul cu cucoana Săftica, cu fiu-seu Iancu, un băiețan frumos de 18 ani și cu tot argaliul ce umplea un al doilea chervan, în Săcele, și trase în gazdă la Văsiu Bordoiloiu, un țeran moșnean, bogat în turme de oi, care vara le pășea pr'n munții Prahovei și cunoșcea din nume pe boerii mari ai țării muntenești.

— Bucuroși la oaspeți? întrebă boerul Bălăceanu pe jupâneasa Nuța, soția lui Bordoiloiu, care eși înaintea chervanului poposit la treptele târnățului din fața casei.

Nuța care dîlnic vedea trecînd chervane cu boeri emigrați din țară, înțelese cu cine are a face și răspuse: Bucuroși; poftim, cu ce o da Dumnezeu!

Și strigă Nuța: Anico, Anico, vino fată hăi, de ajută și tu la boeri.

Anica, fata Nuței, sosi în pragul casei. Eră o copilă de vre-o 15 ani, de o frumusețe uimitoare. De unde și boerul și cucoana și tinerul lor fiu Iancu ajutau la descărcarea chervanelor, cât vedură pe Anica în pragul ușei, remaseră cu toții ca buimăciți.

— Ce frumoasă fată, țise cucoana.

— Frumusețe rară, adăogă boerul.

Numai Iancușor gândi, fără să spună, impresiunea primită. Toți continuară cu descărcarea, iar ochii tinerului boer urmau fata ca sateliții soarele.

*

De la sosirea boerului Bălăceanu în gazdă la Bordoiloiu trecuse mai multe zile. În loc de a plecă a doua zi spre Brașov împreună cu toată familia, se duse acolo numai el, cu gând să găsească mai întei gazdă în oraș, căci i se spuse de părintele Onofreiu, parohul din sat din Săcele, că Brașovul e plin ca o rodie de boeri și de neguțtori fugiți din țara românească, de nu găsești cameră unde să odihnești măcar o noapte.

Cucoana Săftica Bălăceanu remase împreună cu junele ei cocon singuri, în Săcele, în grija Nuței și a fiicei sale frumoase Anica.

În primele zile Iancu își făcea mereu treabă pe la bucătărie, unde Anica, cu mânecele cămășei suflecate, lăsând să se vadă niște brațe albe de o înfățișare invidiabilă pentru o Veneră, ajută pe maică-sa la gătirea ospățului pentru musafiri. Ba-i trebuia cucoanei apă caldă, ba un pahar de apă rece, ba lui Iancu îi lipsia un nasture la haină... Pricină găsiă



Alexandru regele Serbiei.

Iancu ca să nu priceapă Nuța de ce atâte umblete a cuconășului prin bucătărie.

Dar Anica simția fața rumenindu-i-se de câte ori tinerul de ea se apropia, ca să-i ceară vre-un serviciu. Ea plecă ochii și împliniă cererea băiatului, care-i dicea: „Nu te grăbi te rog, că pot aștepta“.

Tinerul se codia, doar o mai întârziă fata să-l servească, ca mai mult timp cu coada ochiului s'o urmărească și cu privirea s'o mângăie, cu inima încăl-dită de o simțire lui încă necunoscută.

Intr'o sară pe când cucoana Săftică eră dusă însoțită de Nuța în capul satului, la părintele Onofreiu, Iancu stătea în fundul livezei, sub un nuc bătrân, de vorbă cu Anica. El ședea pe o laviță albă, iar Anica în picioare lângă densusul ținând sașu lăsând să-i țină tinerul strins mâna ei.

Razele lunii strecurându-se prin prundișul nucu-lui, făcea ca o aureolă pe capul fetei și desemnă conturnul virginal al pieptului ei palpitând mai repede decât altă dată, sub bondița înflorită.

— Da, Anicuță, imi ești dragă. Te iubesc mai mult decât pe mama și pe tata.

Cu obrăji inflăcărâți și ochii pironiți în jos, fetița ascultă vorbele tinerului și ca „Marioara florioara, dîna munților și a codrilor din poveste“ acum sta și iar nu sta... și-i plăcea graiul înfocat și par că nu voiă să-l asculte și tinerul, înainte de ce ea să-și dea seamă, așeadă fetița lângă el și de lângă el pe genunchi, și o sărutare lungă răsuna sub nuc în momentul când o privighitoare guralie cântă pe vîrfurile pomului, coperind cu cântecul ei sgomotul sărutatului.

*

Peste câteva zile boerul se întoarse din Brașov. Găsise gazdă și acum a doua zi avea să se ridice cu toată familia și pojiția (bagajul) să apuce calea orașului.

Cât auți Iancu de plecare, îi veni reu. Cucoana Săftică îl vedu îngălbenindu-se și gata de a căde.

— Anică, Anică, un pahar cu apă, strigă ea sărind să ajute și să sprijine pe fiul seș.

Anica intră cu apa și cât vedu pe Iancu palid și răzimat de umêrul mamei lui, scăpă paharul cu tava și se simți și ea ca trăsniță.

Cucoana Săftică se uită la fată, apoi la băiat și iar la fată și-și dîse în gând: „Am înțeles!“

Cu toată graba boerului, cucoana Săftică, care iubiă pe Iancu ca pe cel mai scump odor al ei, întârziă plecarea.

Cum eră să plece la drum cu băiatul bolnav?

Și în adevêre băiatul se culcă în pat. Eră cuprins de friguri și minune, de friguri acum zăcea și Anica. Ba ea cu toată boala ce o coprinsese, își făcea mereu treabă prin camera unde eră culcat tinerul sub grija mamei sale. Ba să-i aducă apă, ba să întrebe pe cucoana Săftică de nu-i trebuie tinerului ceva.

*

— Dragă Nuța, dă-ne pe fiica dtale, să ne fie de ajutor în ale casei la Brașov, cât vom sta pe acolo, dîse cucoana Safta femeii lui Bordiloiu, care eră la muntele Omul cu turmele.

Nuța care nu băgase de seamă la schimbarea sufletească a fetei, întimpină numai, că fata-i bolnavă de vre-o douê zile și nici nu prea se pricepe dînsa la slujbă boerească.

— O învêță, că nu-i vre-o greutate și cât pentru boală, cum vom ajunge la Brașov, o să-i treacă cu doctoriile ce-i vom da.

*

Cât auți Iancușor că pe Anica o ia maică-sa în casă la Brașov, numai ce i trecuă frigurile și sări din pat sănêtos tun.

Și Anica încă acum eră sănêtoasă.

— Lasă mamă, că me simt bine. Am mâncat niște mere veți din livadă și niște cucoși de prune... Mi-a trecut.

— Dar tu, fată, ce știi din ale caselor boerești? Am auțit că boerii care sînt așă de bunți când îi ai în gazdă, sînt cam iuți și nemilostivi, cu slugile lor de acasă, și apoi tu ești fată cinstită de moșnean și la Brașov sînt fel de fel de oameni.

— Lasă mamă, că știu eu să me păzesc!

*

A doua zi cele douê chervane plecãu din curtea lui Bordiloiu în faptul zilei. Anica luă și dînsa loc în chervanul argalicului.

Iancu nu se sui în chervan cu tată-seu și cu maică-sa, tot codindu-se că are treabă, că a uitat câte ceva în casă, până ce vedu așeadă în chervan fetița: ba încă, cu pricină că are să vađă de i s'aș pus în acel chervan o pușcă a lui, se duse s'o caute.

— Stați bine, Anică dragă? întrebă el încet, dar totuș destul de tare ca ceialalți servitori să auđă și să-și facă între ei semne cu coada ochiului.

*

Dragostea purdálnica nu întrebă de ești boer ori țêran, împêrat ori țigan, când se leagă de capul omului.

Dragostea Anichii pentru Iancu și a acestuia pentru fata lui moș Bordiloiu nu mai avu hotare. Ei își jurau unul altuia cumcã

„Pân la moarte,
Dragostea lor toată...“

ei și-o vor păstră...

Și și-o păstrău de acum un an întreg.

Nu mai boerul Balaceanu, cât simți că fiul seș s'a îngurluit cu o fată de țêran, pe loc otări să pue capet la o faptă necuviincioasă pentru „evghemoniconul boeresc“. Atât numai că prea târziu se deșteplă boerul.

Acum se duse la magistratul orașului și avu la acela trecere vorba lui. Magistratul hotări să fie întoarsă fata la părinții ei în Săcele.

— Nu ție rușine obrazului, dîse boerul lui Iancu, întorcându-se acasă de la magistratul, să te îngurlești cu o țêrancă? Las că am așead-o eu la zabetul de aici! O s'o ridice peste un ceas s'o trimită, nu la muma ei, ci într'un sat departe de aici.

— Mi-e dragă, babacă...

— Las că ție-o mai fi dragă și alta... vr'o fată de boer... sînt destule.

*

În ziua următoare dis de dimineață, când veni trimisul magistratului să ridice pe Anica, află-i urma! Anica nicăierea... Boerul turbă rugînd pe magistrat să trimită om la Săcele, c'o fi acasă la maică-sa. Nu că doar voiă boerul altceva decât să nu mai fie fata în calea lui Iancu. Apoi de s'o fi dus la Săcele, numai ce-o să vedu că și Iancu se duce într'acolo.

— Frate, — strigă de-odată cu glas sugrumat de mișcarea sufletească, cucoana Săftică, din camera de alături, — frate, Iancușor nu-i în pat și hainele nu-i sînt în casă... Astăzi o fi fugit cu fata țêranului.

— Nu ve spuneam eu? dîce boerul către oame-nii magistratului.

*

La Sălcele trimișii magistratului nu găsiră pe cei doi tineri. Când Nuța află de la ei cele întâmplăte, se luă cu mâinele de cap și se boci nemângăiată, iar părintele Onofreiu o muștră dîcînd: Nu ți-am spus să nu dai fata la slujbă în casă de boer?

Așteptară cucoana Saftica, și dînsa în lacrămî și boerul seî cu grija la inimă, o ți, doue, trei, o sêp-lîmînă, să se întoarcă Iancușor acasă.

Zadarnică așteptare, și nici-o veste despre dînsul.

Între aceste, boerii din Brașov primiră veste bună din București. Poarta orînduise Domn pămîntean, alegînd pe Gr. D. Ghica, dintre boerii trimiși de țară la Constantinopole, după cererea Sultanului. Noul Domnitor sosise în București și se grăbise a trimete cărți de mîngăiere pentru boerii pribegi și-i rechemă la București. Cățiva din ei, mai ales cei cărora le părea reu că n'au primit ei domnia, nu voră să se întoarcă din pribegie. Bălăceanu inse, care avea bună credință, că de va fi dintre cei dintîi întorși la București, va căpétă scaun înalt în Divanul țerii, se otări să plece din Brașov luând calea spre patrie. Ce să mai aștepte întoarcerea lui Iancu, orî barem ca autoritățile din Brașov să afle de urma lui? S'o fi dus de-a dreptul în țară.

*

Într'o dimineață din luna octombrie a anului 1722 bătrînul călugăr Pahomie starețul de la schitul Peștera de pe Ialomița, se dusesse să taie ceva lemne în pădurea seculară din apropiere, că frigul se făcuse foarte simțit.

La vr'o sută de pași de la peșteră, bătrînul aude glas de om gemînd... Ce să fie? Prin ceața deasă și rece a dimineții, ochii slăbiți ai călugărului nu pot deosebi nimic. El se îndreaptă în partea de unde veniă glasul, silit să treacă pe mai multe pietre lunecoase Ialomița în sus spre obârșia ei. La poalele unei stînci uriașe care făcea scorbura ca un cort pe malul apei, Pahomie află îmbrățișați dar aproape fără de simțire, pe cei doi nenorociți copii, pe Iancu și Anica. Cu ajutorul unor doi călugări ei fură duși la mănăstire și în chilia bătrînului Pahomie, la un foc care pălpăia în vatră, membrele aproape dîgerate ale nenorociților copii se desmortiră; ei reveniră la viața deplină și povestiră, cum de mai multe zile rătăciți de la casa părintească din Brașov — dîceau ei — cu gând să se întoarcă în patrie la București, s'au furișat pe la graniță, mai jos de Bran... Dar li s'au sfîrșit merindele, și pâinea cumpărată în cale, și frigul mare de astă-noapte eră să-i prăpădească dacă Ddeu nu trimetea înainte-le pe părintele Pahomie.

— Sînteți frați? întrebă călugărul. Și fără să aștepte respuns adaogă: cu bună seamă frați, părinte Nectarie (eră unul din cei doi călugări ce-l ajutase să transporte tinerii), că se iubesc ca bunii frați. Băiatul desbrăcase hăinuța lui ca să învelească pe soră-sa și-i ținea mînușile într'ale lui suflînd în ele să le desgehe...

— Frați cu bună seamă? mai adaogă a întrebă călugărul, îndreptîndu-și privirea către Iancu.

Acesta căută duios la Anicuța și tăcî. Cum eră să spună bătrînilor călugări ce fel de soră îi eră Anicuța?

Al treile călugăr rîsturnă acum pe un fund alb, mirositor, de brad, o mămăliguță aurie fumegînd nourî parfumați și turnă în străchinii de Brașov lapte ferbinte.

— Aide copiii! mîncăți, o să ve încălziți mai bine.

*

În ziua de sf. Dumitru acelaș an 1822, părintele Pahomie întovărășind pe Iancu și Anica băteau disde-dimineață în poarta unei curți boerești din podul Mogoșoai de lângă hanul lui Filaret, acum Teatrul Național. Chelarul curții deschise poarta și cât vedu pe Iancu exclamă: Cuconășu! cuconășu Iancu!

Și dete busta la iatacul boerului.

Într'o clipă boerul și cucoana Săftica eră întru întîmpinarea celor trei călători, intrați în sufragerie.

— Iancușor! strigă mama.

— Mișelule, exclamă boerul, — totuș apropiindu-l de pieptul seî.

După o minută de desmeticire, boerul bagă în seamă pe Anica:

— Dar tu ce cauți aci?

— Cum ce caută aci? întrebă părintele Pahomie, care tocmai remăsese uimit vedînd cum părinții îmbrățișează numaî pe băiat iar nu și pe fată.

— Afară! strigă boerul din nou. Cum? soră? E o țerancă din Săcele care s'a „incârdoșit” cu băiatul meî. Afară țeranca!

— Babacă, îngănă Iancu cădînd în genunchi. Mi-e dragă. Fără de ea nu pot trăi!

— Frate! șopteșce cucoana Săftica induioșată și cu glas rugător.

Biata Anică și ea căduse în genunchi acoperindu-și cu mîinile fața rușinată și îndurerată. Ea plîngea cu plîns înăbușit.

— Afară! Dați-o afară! urlă boerul către chelar și feciorul din casă.

-- E păcat de Ddeu boerule, dîce călugărul induioșat de nenorocirea copilei.

*

Anica fu aședată de bunul părinte Pahomie starețul de la Peșteră, în mitocul din București al mamei celor de la Țigănești. Dînsul scrisse răvaș jupănesel Nuța de la Săcele, să vină să-și caute de durerile sufletului, de biata Anicuța. Și veni într'o întinsoare sărmana mamă. Nu mai povestim dureroasa vedere între mamă și fată, cum nu mai credem de trebuință să descriem scenele jalnice de la curtea boerului Bălăceanu, plînsetele neținute în seamă ale lui Iancușor, amenințările că-și face seamă de nu i s'o înapoiă pe Anicuța. Așî! boerul pune doi arnăuși să stea ți și noapte pe lângă cuconăș. O plînge și i-o trece. Și apoi nici nu șcie unde se află acum Anica, chiar de ar cercă să fugă după ea. Aici nu-i la Brașov, unde e mai mare magistratul neamț. La București boerul e mai mare, că are scaun înalt în divanul țerii. Ba la urma urmei l-o îfundă boerul sub pază în vr'o mănăstire până și-o veni în simțire...

Totuș Nuța găsi un diac de divan cu bun condei, care, pe bani, îi alcăui o jalbă către M. S. Vodă Ghica, tînguindu-se cu vorbe amare că tinerul boer Iancu Bălăceanu i-a înșelat și necinstit fata și că să-l silească Domnia sa a se ține de jurăminte, s'o ia de soție, că și Bodiloiu nu-i din neam de rînd: e moșnean de sute de ani, familie veche...

Anicuța se rugă de mamă-sa să nu mai facă pricină, că-i mai mare rușine: dar ce șci o fetiță ca ea din ale lumii valuri?

M. S. Vodă rîndui jalba Nuței în cercetarea P. S. Sale episcopul de Buzău, vechil al St. mitropolii. Păi, zadarnică nădejde punea biata Nuța în dreptatea vlădicăi celui mare de la Buzău, că eră veduv scaunul mitropolii și vlădica doar nu eră să se strice cu boerul Bălăceanu, tocmai în prețiuța alegerii de mitropo-

lit! Judecata acestuia fu osênda sêrmaneî Anicuța și după judecată, la 9 novembre 1822 Divanul țerii puse capêț dragosteî lui Iancușor cu Anicuța, prin următoarea notă adresată agenției austriace din Bucureșci :

„Din luminata poruncă prea înălțatului nostru Domn se face cunoscut cinstitei agenții că dl Atanasie Bălăceanu avênd un copil nevêrstnic anume Iancu și din întêmplarea răsvrătirei mergênd și el în Săcele în gazdă la un Văsiu Bordiloiu și acel Văsiu avea o fiică anume Ana, care încârdoșindu-se cu Iancu, mult ne-cas a tras tată-seu și cu ajutorul dregătorilor de acolo l-a depărtat de acea fată, și el ascundêndu se n'a putut să-l aducă; în urmă viind Iancu, fata și mama ei aici, s'au cercetat de prea sfinția episcopul de Buzău, vechilul sf. mitropolii și s'a găsit că această urmare nu este primită bisericeî, mai vêrtos fiind copil nevêrstnic și fără de voia și blagoslovenia părinților, de aceea prin luminată hotărîrea M. S. ce s'a dat, Iancu s'a trimes la monastire a-și veni în cunoșcință, iar fata împreună cu mamă-sa prin cinstita agenție să se trimită înapoi la Săcele, cărora să li se dea de către Bălăceanul talerî 50 pentru cheltuiala drumului și alți talerî 250 zestre fetei (!) spre a se mărită după starea ei acolo, ci să binevoiască cinstita agenție primind banii ce li se dă, ca să se trimeată fata și mama ei la Săcele, de unde să nu fie slobodă a eși în țară aici. Și să avem cînste a luă răspuns de primire și că s'a pus în urmărire.

1822 novembre 9.*

Agentul austriac chiamă pe Nuța și Anica și le ordonă să plece din Bucureșci, dându-le banii de la boerul Bălăceanu.

— Să și-î țină de comând, strigă în lacrimi Nuța aruncând banii. Dumnezeu va purtă de grijă pentru Anica mea!

V. A. URECHIA.



E l e g i e.

La moartea fiului meu Ovidiu.

De ađi odorul meî iubit
Nu-mî veî mai rêsări în drum,
Nici drăgălașul „gongonit”
Cu care-ades me fermecat,
Când mânușițele 'ntindea,
Nu l-oia mai ađi de-acum.

La sinu-î maica-ți n'o avea
Ce strînge și ce alăptă
Și brațele i-or remănea
Mult timp pustii; și 'n dor păgân,
De-al lumilor etern stăpân
Se va 'ndoî.... va blestemă.

O, ânger blând, o drag odor,
În dorî de-acum nu veî trezi
Cu glasul teî fermecător
Pe maică-ta — la sîn cerênd

* Documentul se conservă la Archiva Statului.

Și 'n leagăn fericit sburdând
Noî nu te-om mai privi.

Nu vom mai înfundă în dorî
În obrajor trandafiriu
A noastre gurî de miî de ori :
Nu vom avea ce desmerdă
Și nici nu ne-om mai lăudă
Cu tine 'n lume, că n'êști fiu.

Pornind pe-al veșniciei drum —
Pe cine va mai legăna
Sêrmana-ți măică, de acum ?
Pustiă e 'n giurul ei ș-al meî
Și chinul mi-î așa de greu.
O, curmă-ni-l din slava ta !...

Aibi milă, ângere, de noi,
Arată-ni-te noaptea 'n vis,
Să șcim doar numai amêndoi
În ce planetă locuiești,
Pe cine oare ferecești
Cu dulcele-ți și blând suris ?

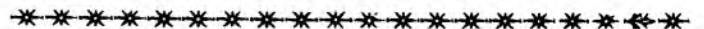
De cumva Dumnezeu sfânt
Te-a prefăcut în ceruri stea,
Trimite-o rază pe pământ,
Să șcim cui rugî să înalțăm
Și ce stelută s'adorăm
În nopți când vor mai schinteia.

De te-o fi preschimbât în crin,
Ca raiul să-l împodobesci,
Pe aripe de vânt mai lin
Trimite din mirosul sfânt,
Să te simțim noi pe pământ
În raiu cum veșnic înflorești.

Copil frumos, copil gingaș,
Din sinul nostru scump vlastar,
De-ai fi ajuns vre-un ângerăș :
În visul nostru vin, să șcim,
Cu tine 'n gând să 'ncremenim,
Al nostru veșnic să fi iar...

Constanța, 26 iulie 1899.

PETRU VULCAN.



Cugetări.

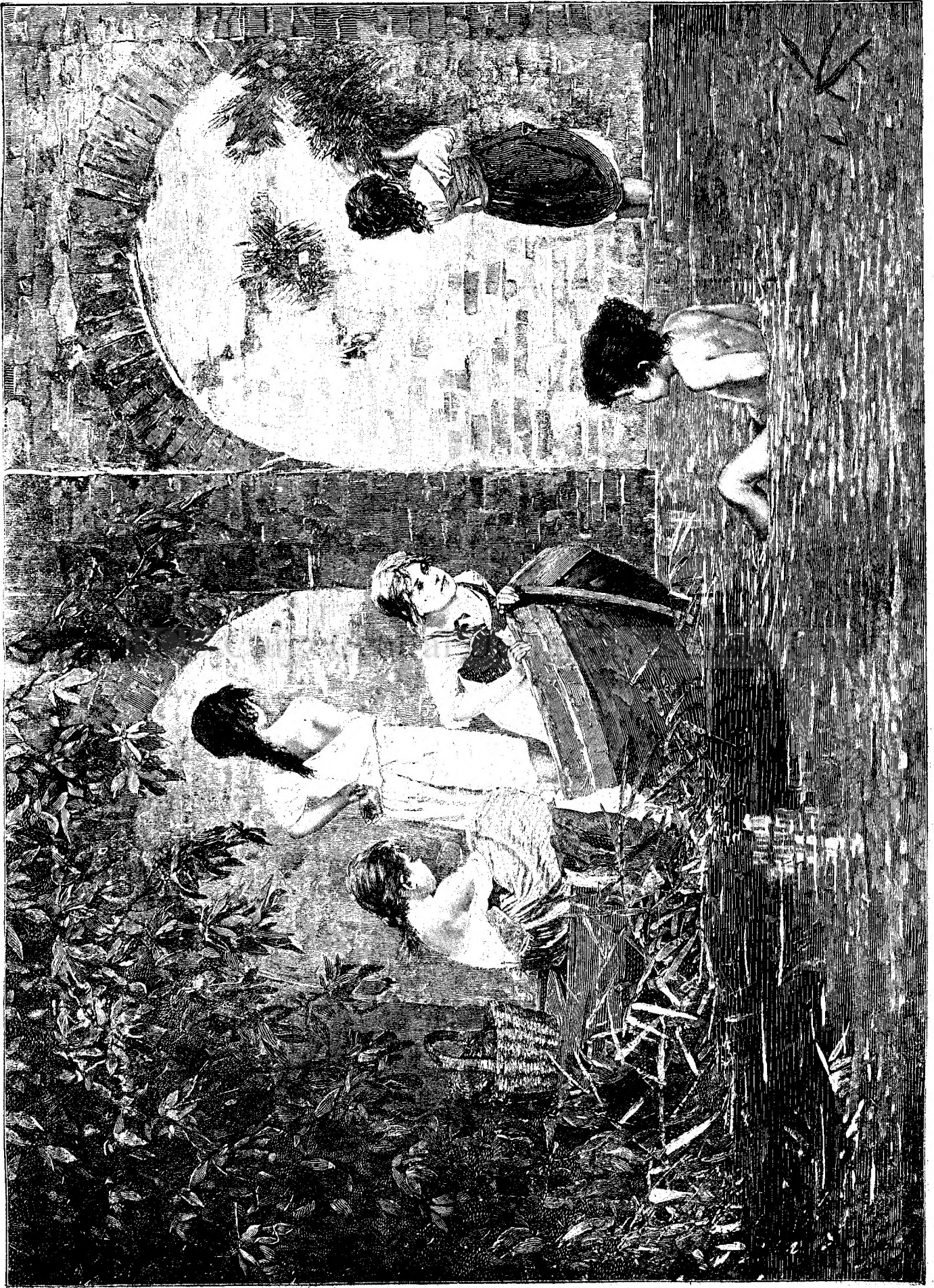
Plăcerile simțurilor nu produc decât un deșert;
plăcerile spiritului și ale inimei sînt adevărata fericire.

*

Omul care nu crede nimic, e un om mort între vii.

*

Amorul nu e decât uitarea rațiunii.



I d e a l.

*Ț-am îndumneșit flința,
Așa de mult te-am îndrăgit,
Și-'n visurile mele sfinte
Ca pe un idol te-am slăvit!*

*Stăpână te-am făcut pe suflet,
Și pe întregu-mă viitor,
Și-'n pulvere-mă svêrlîi mândria,
S'o calcî cu micul teî picior...*

*Privindu-te ca pe o sfântă
Din sfinte basme cu mister,
Eă m'am smerit până-'n țerînă,
Ca să te-nalț pe tine-'n cer!..*

*Ađi tu plutesci în lumî albastre,
Iar eă me-'ntunec, stîng și mor...
Veî șci tu prețuî vreodată
Atăta dragoste și dor?!*

EMILIAN.



Așă a fost să fie!

Cât farmec și câtă poezie! — Cerul e senin albastru, nici un nor nu împesărește azurul limpede. Din când în când se iveșce câte un norișor alb care pluteșce câțva timp molatic pe firmament și dispăre iarăș, întocmai ca un vis de tinerețe! — Aerul e plin cu parfum de flori, cu ciripit de paseri și cu șoaptele vrăjite ale frunzelor. Ele șoptesc cuvinte tainice și fără rost ce nu le înțeleg numai cei îndrăjiți! Doamne cât farmec și câtă poezie e în maiu! Cât e de dulce viața, cât e de dulce primul amor!

Se plimbă de brați prin grădină el și ea, doi junii așa ȃicînd doi copii. — Ea cu haină albă sîmînată cu boabe azurii, cu pălărie Babé pe cap și cu un buchet de flori în mîna. — Pêrul ei bălaî e lăsat în o pleală pe spate și adunat cu o funte albastră. E tîneră foarte încă. — Fusta ei scurtă lasă a i se vedea micușile piciorușe îmbrăcate în ghete de lac. — Iar el, înalt, svelt, cu mers mîndru ca cel ce are deja în bușunar testimoniul de maturitate, cu ochii mari verđi, arcuiți de niște sprîncene negre și stufoase, cari îi dau un aer impunător, precînd vecinicul lui zimbet și sușitul mușetelor ce abia sînt răsărite, îl fac drăguț și plăcut.

— Ce cugeți, ȃșoară Silviă, cu ce seamîna aceasta rosă, întrerupse tăcerea, după ce merseră tăcuți până cîtră finea aleei, unde eră o bancă încungiurată de tufe de mirt și rose înflorite.

— Cu ce seamîna — respunse șireata zimbînd, cu o bomboană de zăhar. Da, da, veđi că am ghicit!

— Nicî decăt. Ar fi un ce nepotrivit să asemînam acest boboc admirabil cu o bomboană. Să țî-o spun eă cu ce seamîna? Seamîna chiar cu gurița dtale.

— Uf cât ești de urcîos cu complimentele-ți cu tot! Să șci că m'am supêrat foc. Da, da. Înse șci una? Să nu-mî mai ȃici urcîoasa aia de „ȃșoară“ că doar nu sînt eă fată mare. Am abia 15 ani, vei avê timp a-mî ȃice ȃșoară cînd voi fi bêtrîna ca dtă, cînd mama imî va ȃice îngrijată: „Silvie, Silvie, nu face atâte nebunii, cîci ești deja de 20 ani!“ Vai oare ce simți cînd ești de 20 de ani? Spunc-mî, Leonidă, cîci dtă ești deja!

Ar mai fi tocat încă multe gurița aceea neastêm-pêrată, de nu o întrerupea el...

— Cum te simți cînd ești de 20 ani? E foarte greă de spus; dar te și ține mult povestirea. Dacă ai plăcere să ascuți, să ședem pe banca aceasta; să-mî dai mîna în mîna mea, să privești în ochii mei și să cređi ce-ți voi spune. Vrei?!

Risul argințiu al Silviei resună departe, producînd un lung echo în grădină.

— Ei bine, rugarea dtale e foarte ciudată și tot-odată comică; dar sînt curioasă de explicaținea ce ai să-mî faci și îți împlinesc dorința. Iată-mî mîna; dar bine, nu fi așa crudel; voești să-mî frîngî mîna, de o stringi așa de tare? Apoi ce-ți schintee așa ochii și ce me privești așa neobișnuit? Vai, Leonidă, lasă-mă de mîna, cîci eă fug; lasă-mă, cîci de nu, am să me supêr!

— Fii liniștită, Silvie, cîci toată procedura asta aparține explicațiunii pe care ai cerut-o să ț-o dau.

Acațul înflorit își scutură crengile deasupra lor și florile de acaț cădeau ca o ploaie de fulgi pe capul și pe hainele lor. Albinele zumăiau în mirtul și rosele înflorite, zefirul se jucă ca un copil șurdalnic cu frunzele teilor producînd un tainic șopot, iar filomela își cântă cîntul seă tînguicios și dulce. Cât eră de frumoase toate, cât eră de frumoși ei și cât eră de frumoasă viața!

— Ascultă, Silvie dragă, ȃise Leonida de aslădată serios de tot. Viața în etate de 20 ani e ca un vis dulce din care ai vrê ca nici odată să nu te mai deștepti, ci tot să visezi. Viitorul se presintă în colorile cele mai atrăgătoare, iar ceea ce priveșce inima, e plină de simțeminte gingașe. Oh dtă nu șci încă ce înseamnă a iubi; nu șci cînd chin sufere cel ce iubeșce. Și totuș chinul acesta e dulce pentru el și ar vrê să țină în etern. Oh Silvie, Silvie șci tu, că eă te iubesc? — Șci tu că fără de tine viața mî-ar fi pustie ca un deșert; șci tu, că fără de tine voi muri? Me iubești oare și tu?

Peste o oră tinerii se reînțoarseră din grădină după ce își vorbiră mult foarte mult despre nopțile de insomnie petrecute cu gîndul unul la altul.

Leonida eră mai palid, iar din buchetul Silviei lipsia o floricică albastră care eră cu multă grije pusă pe peptul lui Leonida.

ȃiua următoare fu pentru ambii o ȃi tristă...

Leonida a plecat la universitate pentru a-ș continua studiile, iar Silvia a ramas la vatra pîrintească fată mare...

*

Trecură anii... și primăvara iarăș sosi cu tot farmecul și cu toată podoaba sa. Prin teii și tufișurile din grădină eră șopot de frunze și ciripit de paseri, aerul eră dulce de mirosul îmbêtător al liliilor și mirtului înflorit. Totul eră frumos ca nainte de asta cu patru ani; frumoasă eră grădina, frumos eră cerul azur și limpede ca cristalul, dar mai frumoasă decăt toate eră ea palida mireasă... Silvia!

Cată schimbare în un timp așa de scurt! Talia ei e mai înaltă și mai sveltă, fața ei trandafirie odinioară era acum de un palid interesant, pe care un ochi expert putea să citească urme de suferințe ascunse, pentru care nu există doctorie, care întocmai ca un verme, roade atâtea inimii june...

Cu un zimbet trist își dăte la o parte vëlul de mireasă, care îi acoperia încâlta fața și privind cu ochii ei frumoși și melancolici la Leonida, începă să-i vorbească cu un ton trist și tânguicios despre soartea mașteră care o persecută pe ea și familia lor. Și el, tînărul palid, cu ochii lui mari verđii, o privia nedumerit, par că nu ar vrea să creadă urechilor sale. I-ar fi plăcut să strige, că e peste putință, ca ea, care înainte cu câțiva ani i-a jurat iubire până la moarte, acum să-l părăsească pentru altul mai cu dare de mână și cu poziție mai avantajoasă.

— Oh Silvie, Silvie, dar ai tu suflet să-mi sdrobeșei inima, să mi-o despoi de toate iluziile, de toate speranțele ce le-am nutrit pentru viitor?! De ce me faci nefericit? — erupse cu vehemență desperarea din Leonida?! Aă doară nu m'am luptat cu tot soiul de neajunsuri în cursul ăstor patru ani, numai să me fac vrednic de tine și încă acă când aș mai avé un an până să-mi termin studiile, tu te măriși din interes, făcând prin asta destul poștei de mărire a rudelor tale!..

Obosit de vorbirea sa vehementă și palid de desperare, Leonida s'a lăsat pe banca din fundul aleii, în vreme ce Silvia îl prinse de mână și îi ăise cu blândea :

— Ascultă Leonidă. Nu oamenii, ci Dăeș ne desparte! Datoria mea este să ajut pe mama, care se află în gura morții. Miseria nu-mi permite să ingrigesc de mama, n'am parale pentru medic și doctorie, căci tata ne-a lăsat numai datorii. Te rog nu me condamná dar, că me jertfesc. Uită-me și fi fericit. Adio, Leonidă! Mirele mi-a sosit, trebuie să ne despărțim.

Leonida i-a sărutat albele mânuțe și mai privind în ochii ei indușetorii de frumoși și triști, porni cu ea de braț din grădină.

Și Silvia, frumoasa mireasă, rostii cu buze zimbitoare cuvântul solemn „da” — în vreme ce elegantul paranimf Leonida își frângea distras buchetul de mirt. .

Trenul, după un lung șuerat, sosi în gara de la băile B.

Un tînăr palid, dar foarte elegant, se dete jos din un cupeș de cl. I. și descinđend la un otel, porni pe aleele umbroase la plimbare. Palid și trist din cale afară, cu ochii mari verđii, cu priviri melancolice, cu o infăățșare bolnăvicioasă, cu toate aceste de o rară frumsețe, în curénd densus deveni cel mai interesant oaspe al băilor din B.

— Ce tumult e acolo? întrebă el de o fetiță ce privia cu interes la conductul ce pornia din vila pompoasă a contelui Z.

— E inorméntarea unei doamne tinere. Păcat de ea, căci era foarte bună; când me întelnią, me sărută și-mi da bomboane, căci îi plăcea mult numele meu Leana...

— Și — întrebă tinerul zăpăcit — cine a fost ea?

— Lumea îi ăicea numai doamna Silvia.

— Dumneăeule, Silvia a murit!

Și Leonida fără a mai ăice o vorbă copilei uimite, porni iute în urma conductului solemn.

În dimineața următoare ingrigitorul de cimiter găsi la morméntul Silviei un cadavru, în care toți recunoscură pe oaspele interesant, care numai în ăiua precedentă sosi la băi.

OMEGA.



Poesii poporale.

Din comuna Șard (comitatul Albei-Inferioare.)

Ăte stele sânt pe cer,
Până 'n ăiua toate pier,
Numa luna și c'o stea,
P'alea le-apucă ăiua,
La poartă mândruță mea.

Bate vântu, iarba creșce,
Doru mândrii me topeșce,
Bate vântu iarba 'nșpică.
Doru mândrii reș me strică.

Trec ăilele, trec și eș,
Trecă că nu-mi pare reș,
Că pe cine d'am avut,
Ș-o pus fața la pământ,
La pământ, la iarbă verde,
Cin' mi-i drag nu se mai vede,
Da de unde s'o vedea,
Că s'o dus în țeri străine,
Unde nu-l cunoașce nime,
Numa frunza și iarba,
Care-i în toată lumea.

Măndrele care-s iubețe,
Nu se țin cu corobețe,
Fără cu vin și cu mac,
Și cu gură de diac.

Frunză verde, frunz' aleasă,
Sluga di la crășmăreasa,
I fălos și n'are casă,
N'are car și n'are junci,
Numa păpușii cu humbi,
N'are-o breazdă de ogor,
Numa cioareci cu șinor,
N'are pământ de-o găleată,
Numa pălărie 'naltă,
Și io bade-s învătăț,
Să țip paie din poiată,
Și să măiū viței la apă,
De la tine ce-o țipă,
Și la apă ce-o mână,
Numei sărăcia ta,
Că n'ai, bade, un pui de vită,
Numa mița covricită,
Măndru-i badea, bată-l sfântu,
Săracu-i mănec-l pământu,
Măndru-i badea și fălos,
Sărăcia-l pune jos.

SALON.

Concertul din Deva.

Culmea serbărilor culturale de la Deva a fost, fără îndoială, concertul. Am raportat pe scurt, în fuga condeiului, despre succesul mare. Concertul acesta înseamnă un eveniment atât de important în progresul nostru musical, încât suntem datorii a reveni spre a mai da amănunte. Cu multă plăcere facem aceasta, căci împropătându-ne impresiunile, par că simțim de nou farmecul ce ne-a cuprins și stăpânit în acele momente neuite.

Sub impresiunea acestui farmec, avem să constatăm din capul locului, că concertul, atât ca program, cât și ca executare, a atins o înălțime rară în concertele românești din această monarhie; iar în deosebi ca concert de soliști, fără coruri, s'a ridicat la primul loc între toate încercările noastre de felul acesta.

A fost o idee foarte fericită d'a întruni aproape toate talentele noastre musicale executante mai tinere, căci astfel publicul a avut privilegiul a vedea ce-avem pe terenul acesta, ce progres frumos am făcut și în privința aceasta.

Debutanții s'aun ales din rândurile generațiunii mai tinere, tot forțe nouă, unele abia cunoscute până acum, înse toate și toți achitându-se cu atâta succes, încât inimile ascultătorilor vibrau de emoțiune și ropotele de aplauze erau incapabile a exprima mulțumirea și plăcerea generală.

Cuprins de vraja acestui entuziasm nemărginit, priviam și ascultam cu negrăită fericire această emulare artistică. Îmi părea ca și când tinerimea întrunită la adunarea generală a Asociațiunii, ar fi voit să arate înaintașilor ce a învățat, ce știe, ce progres a făcut. Și trebuie să recunoaștem, că nivelul artistic al producțiunii tinerimei a fost neasemănat mai nalt, decât nivelul literar al celor petrecute în cele două zile ale adunării generale...

După aceasta introducere, în care nu-i nimica exagerat, să ne aducem tributul recunoștinței și al admirațiunii, tinerelor noastre talente musicale, care ne-au făcut aceasta neuitată plăcere.

Prima, de care avem să ne ocupăm, e dșoara Otilia Bardosy. Eșită abia de pe băncile școlii, a adus de acolo tot farmecul surisului sincer, veselia nefățărâtă a inimei, o nemărginită dragoste pentru arta musicală și — pe de-a supra — o diplomă de maestră în pian.

Despărțită deja de păpușe, dar încă nefiind „fată mare“, își aduce aminte cu plăcere de anii petrecuți în Bavaria la școlii și n'are bucurie mai mare, decât când se pune la pian să cânte.

Și cântă frumos. Are o tehnică brillantă și o simțire frapantă. Înșușirile de frunte ale artiștilor. Ceea-ce în deosebi o caracterizează, este ușoretatea cu care execută cele mai grele probleme musicale. Nu face niște sforțări, nu are apucături provocatoare, nimic ce pare reclam; rămâne tot aceeași, liniștită, pri-

vind câte odată spre public, cum face și Aurelia Cionca, stăpână peste instrumentul ce mănueșce.

Bogată de aptitudini musicale, a fost acoperită de aplauze și mulți au felicitat pe părintele său, dl Iuliu Bardosy, inspector de școale în pensie la Sibiu.

Dșoara Ana Petco, fiica regretatului avocat dr. Lazar Petco din Deva, în urmă mutat la Arad, este o figură junonică, a cărei aparință de sigur o fi cutremurând multe inime tinere.

Pianistă escelentă, fără intențiunea d'a debută pe cariera artistică, are în jocul său o expresiune a sentimentului, care se manifestează prin nuanțarea delicioasă a acordurilor și în deosebi prin focul ce varsă în compoziția ce ne cântă.

Dacă s'ar dedica carierei artistice, ar putea să-și creeze nume bine cunoscut în lumea musicală.

Dșoara Adelina Piso, o înfățișare sveltă, de origine din Sécărtimb a surprins publicul ca violinistă.

Elevă a conservatorului musical din Viena, dsa are înalte pregătiri musicale, cari împreunate cu un studiu nentrerupt, îi procelesc un viitor frumos.

Concertul 5 de Beriot, ce a executat, a fost foarte bine ales spre a-și arată escelenta sa tehnică. Mănuirea arcului, scoaterea tonurilor clare până 'n registrele cele mai nalte, ușoretatea trecerilor repezi de la o extremitate la alta a gamei musicale, bravura cu care a învins cele mai mari greutăți tehnice: toate probau că avem înaintea noastră o adevărată artistă.

Dșoara Valeria Pop, frenetic aplaudată anul trecut la concertul din Beiuș al Asociațiunii și astă-iarnă în al tinerimei române din Oradea-mare, a fost și aici impresorată de furtunoase ovațiuni bine meritate.

Absolventă a conservatorului musical și a primului curs de operă din Budapesta, dsa face studii stăruitoare spre a-și stabili o carieră artistică.

Constatăm cu bucurie, că din Beiuș și până la Oradea-mare, de aici și până la Deva, la intervaluri de câte o jumătate de an, de câte ori o auzim, totdeauna aflăm că face progrese mari.

Frumoasa-i voce mezzo-sopran, voluminoasă și d'un timbru dulce, care umple toată sala și încântă tot auditorul, se întărește din ce în ce mai mult, în deosebi în registrele de jos, câtă vreme cele de sus devin și mai clare.

Iar ceea ce privește arta cântării, progresul e și mai mare. Dulceața vocii respiră simțire ce pătrunde; iar forța-i își cutremură sufletul. O nuanțată scală a sentimentelor se perendă în auzul nostru și vedem totul ca printr'un caleidoscop spiritual. Sub impresiunea lor, ne simțim robiți. Plânsul lor ne indușează și trillele de col.ratură, bulbucii ai unui izvor cristalin, ne farmecă sufletul.

Și efectul acesta mare nu se atinge prin niște mijloace rafinate, prin niște atitudini schimositoare; tinera noastră artistă cântă natural, ușor, fără cea mai mică întărire; intonațiunea sa e clară, modulațiunea dulce, tonurile sale izvoresc limpede, ca niște respirațiuni calde, ca niște oftări intime și ademenitoare.

Caracteristica felului său de cântare este blândetea feciorească, străină de ori ce afectare, lipsită cu totul de frivolitate, întemeiată numai p'o inimă simțitoare și plină de duișie.

Mediul social i-a format caracterul acesta. Fiică a Mărămureșului, născută la Sighet, a trăit îndată de la naștere

sub impresiuni foarte rigide. Regretatul seǖ pǎrinte, profesor de religiune și de limba română la gimnasiul calvin de acolo, fiind un Român verde, a îndurat dimpreună cu familia sa miǖ de șicanări și persecuțiuni. Aceste luări niște dimensiuni atât de escesive, încât nu se putură domoli nici după moartea lui. Chiar în noaptea când densusul zăcea mort în sicriu, furia deslântită a barbariei nu s'a sfiit a merge sub ferestrele sale să profaneze cel mai sfânt sentiment umanitar, făcând mortului o — musică de pisici.

Fiica preotului insultat și după moarte, are în sufletul seǖ un vecinic izvor de duiosie, care o va inspira totdeauna pe cariera ce ș-a ales.

Dorim din inimă, ca aceasta carieră să fie cât mai strălucită!

Di I. Damian are un temperament contrar, vivace și vesel. Se și poate bucură, căci în scurtă vreme a izbutit să-și creeze o carieră.

Înainte de câțiva ani funcționă într'un modest post al cancelăriei arhidieceșane din Sibiu, iar astăzi e angajat la opera din Berlin.

Aceasta înaintare grabnică s'a făcut prin o muncă stăruitoare. Având o voce de bariton d'o forță admirabilă, cu sprijinul — mi-se pare — al Asociațiunii, a mers la conservatorul din Lipsca, unde s'a pus pe studiu și de unde s'a întors artist.

Făcând parte din trupa de operă, se 'nțelege că și forma în care se presintă este ceea a artistului de scenă teatrală. Cântă partii din rolurile sale favorite, prin urmare nu numai le cântă, ci le și joacă.

Impresiunea ce a făcut, a fost covârșitoare. Toată sala aplaudă cu cel mai mare entuziasm. Toți vedeam cu bucurie, că debutantul cu stofa sa de voce are mare viitor, că prin studiu neconținute poate să devină în curând un al doile Dimitrie Popovici, aplaudat de toată lumea la Bayreuth . . .

Di G. Șorban, pe care l-am lăsat în urmă, a fost spiritul conducător al acestei festivități musicale. Ca compositor, ca esecutant și ca acōmpaniator, de o potrivă a meritat ovațiunile ce i s'au făcut.

Elev al conservatorului musical din Viena, tinerul acesta — care nu poartă nici pēr lung, ba mai este și modest — are un extraordinar talent musical. Acesta se manifestează în doue forme: ca compositor și ca executant. În calitatea aceasta din urmă a eselat ca pianist virtuos, stăpân cu desevârșire asupra instrumentului seǖ; mai cu seamă ne-am bucurat înse de succesele sale de compositor. Piesele lui ce s'au cântat în concertul acesta, în deosebă melodia plină de forță a celebrei poezii „Mai am un singur dor” de Eminescu, ne-au prevestit aparițiunea unui strălucit talent pe terenul muzicii române.

Născut în părțile aradane, din tată român și mamă maghiară, frații seǖ au devenit unguri; densusul înse, laudă școlilor din Blaș, a ramas credincios originiei sale. Crescut în mediu social românesc, inspirat de spiritul tinerimei noastre, de lectura poezilor români și de creațiunile Musei noastre populare vorbitoare și cântătoare: ș-a priceput numai decât problema vieții și s'a dedicat cu tot sufletul și cu toată inima muzicii române.

Eminentele sale calități, talentul prodigos, studiile neconținute ce face, zelul învăpăiat, fantasia bogată, ne întăresc speranța și credința, că ovațiunile din concertul de la Deva, n'au fost decât preludiul unei mani-

festății a întreg publicului românesc, cu care acesta își va impresora pe unul din cei mai distinși cultivatori ai muzicii naționale româneșci.

Concertul de la Deva n'a fost o încercare de diletanți, ci debutul artistic al unor talente de mare valoare, afirmarea fiitorilor noștri artiști.

Eră atât de distins musicală aceasta grupă, încât chiar și tinerul care întorcea notele debutanților are deja la activul seǖ câteva compoziții.

E dl I. Cl. Iuga, absolvent al gimnasiului românesc din Brașov, ale căruǖ lucrări le anunțarăm și noi.

Declamațiunile dluǖ Victor Bontescu au colorat și întregit delicios succesul seratei.

IOSIF VULCAN.



De la adunarea din Seliște.

— Membrii noi ai Societății pentru fond de teatru român. —

(Fine.)

III. Membri ajutători. 1. Alexandru L. Lăzărean, Bucureșci 20 lei. — 2. Dinka Schileru, proprietar, jud. Gorju 20 lei. — 3. Numa Erumușan, adv., 10 lei. — 4. De la Jiu 2 lei. — 5. Ilie P. Dobrescu, comerciant 6 fl. — 6. G. N. Vulcănescu, comerciant 5 lei. — 7. Ioan D. Șufana, comerciant 12 lei. — 8. Al. M. Iacomi, procuror 20 lei, toți din Tergu-Jiu. — 9. Dumitru Roșca, paroch gr. cat. 1 fl. — 10. Nicolae Moisin, māsar 2 fl. — 11. Nicolae Loșnița, fabric. 1 fl. — 12. Dumitru Roșca, comerciant 1 fl., toți din Seliște. — 13. George Ittu, paroch, Vale 3 fl. — 14. Alexandru Borcea, paroch gr. or. 2 fl. — 15. Ioan Popa, paroch gr. or. 2 fl. — 16. Danil Marcu, paroch gr. or. 2 fl. — 17. Ilariu Comșa, practicant 2 fl., toți din Seliște. — 18. Dionisiu Stanciu, Viștea-inf. 1 fl. — 19. Bucur Galbineea, Sămbăta-inf. 50 cr. — 20. Dumitru Hanciu, fabricant. 21. Ioan Hanciu, fabricant. 22. Dimitrie Simian, fabricant. 23. Ioan I. Simian, fabricant. 24. Nicolae I. Simian, fabric. 25. Oprea I. Simian, fabricant. 26. Dumitru M. Simian, antep. 27. Ioaneș Herția, comerc. 28. Nicolae Steflea, curelar. 29. Petru Irimie Herția, curelar. 30. Nicolae N. Simian, comerc. 31. Stefan Costea. 32. Ioan Borcea, toți din Rîmnicu-Vâlcea, au contribuit toți la olaltă 54 lei, în valuta noastră 25 fl. 79 cr. — 33. Ieronim Mardan 2 fl. — 34. Ioan Voicu 1 fl. — 35. Valeriu Arseniu 2 fl. — 36. Ioan Chipară 2 fl. — 37. Dion. Aron, paroch gr. cat. 2 fl., toți din Gurariu. — 38. Ioan Iosof, paroch 2 fl. — 39. Petru Iuga jun., capelan 2 fl. — 40. Ioan Iuga, funcționar 2 fl. — 41. Stefan Milea 1 fl. — 42. Ioan Bratu 1 fl. — 43. P. Banciu 1 fl. — 44. Simion Roșca 1 fl. — 45. Nicolae Iuga 1 fl. — 46. George Bratu 1 fl. — 47. Dumitru Iosof 1 fl., toți din Tilișca. — 48. Nicolae Tipuriță 1 fl. — 49. Ioan Săroi 1 fl. — 50. Antonie Dragomir 1 fl. — 51. Matei Turcu 1 fl. — 52. Ioan Topârcean 1 fl. — 53. Petru Apolzan 1 fl., toți din Sibiel. — 54. Vasile Tipuriță. 55. Maniu Dragomir. 56. Ioan Solomie. 57. Dumitru Stănilă. 58. Ioan Tipuriță lui Ioan. 59. Ioan Tipuriță lui Vasile. 60. Mihail Stănilă. 61. Vēduva Comana Dragomir. 62. Ioan Dumitrescu. 63. Vasile Micu. 64. Petru Balu. 65. Nicolae Banciu Comănică. 66. Constantin Nartea. 67. Ioan Oprean. 68. Ioan Popa. 69. Oprea Nartea. 70. Ioan

Nedelcu. 71. Stănilă Ana, toți din Vale, câte 1 fl. — 72. George Ghișe. 73. Ioan N. Oprean. 74. Dumitru Bozdog. 75. Ilie Georgescu, director școlar. 76. Ioan Prodan. 77. Ioan Vlad. 78. Nicolae Păta. 79. Ioan P. Bozdog. 80. Aron Șerb, preot-învățător. 81. Ioan Alăman. 82. Ilie Șerb. 83. Ilie Oprean. 84. Ioan Șerb. 85. Dumitru Ghișe, toți din Poiana, câte 1 fl. — 86. Ilie Bozdog. 87. Nicolae Vonica, ambii câte 50 cr. — 88. Aron Muntean 1 fl. — 89. Adom Micu, notar 3 fl. — 90. Nicolae Branga 1 fl. — 91. Dumitru Șufana, cas-sar 2 fl. — 92. Ioan Șierb 1 fl. — 93. Dr. Victor Mihu 1 fl. — 94. Ilie Dobrotă 2 fl., toți din Poiana. — 95. Irimie Banciu. 96. Ioan Sintilă. 97. Ioan Moga, paroch. 98. Ioan Genie. 99. Ioan P. Dobrescu. 100. Nicolae Genie. 101. Vasile Dobrescu, câte 1 fl. — 102. Dionisie Iuga, notar 2 fl. — 103. George Tănăsescu 1 fl., toți din Rod. — 104. Ioan Orăștean, paroch, Apoldul-inf. 3 fl. — 105. Dumitru Orăștean, învățător 2 fl. — 106. Comuna politică Cărpiniș 1 fl. 50 cr. — 107. Comuna politică Reciu 1 fl. 50 cr. — 108. Demetriu Munthiu, notar. 109. Basiliu Necșa, paroch. 110. Dumitru Ivan, episcop. 111. Dumitru Iridon, comerciant, toți din Apoldul-superior, câte 1 fl. — 112. Șerban Cioran. 113. Maniu Lungu junior, câte 50 cr. — 114. Maniu Lungu senior. 115. Emilian Cioran. 116. M. Jourca, câte 50 cr. — 117. Iosif Goga, paroch. 118. Stan Viidrghin. 119. Petru Cioran. 120. L. Mederus, farmacist, câte 50 cr., toți din Rășinari. — 121. Ioan Hanzu, preot. 122. Ioan Hanzu, învățător. 123. Vasile Stroia, econom. 124. Ioan Dobrotă, învățător. 125. Victor Comes, notar-adjunct, câte 1 fl., toți din Cacova. — 126. Ioan Măcelarin, Apoldul-inferior 2 fl. — 127. Daniil Stroia, Mercurea 1 fl. — 128. Ilie N. Petruțiu, comptabil, Mercurea 1 fl. — 129. Lud. Pesamosca, Orlat 2 fl. — 130. Ioan Vuleu. 131. N. Iosif. 132. N. Popoviciu, câte 1 fl. — 133. N. Ivan. 134. Nicolae Neagu. 135. Vasiliu Meșiu. 136. Iacob Gavrilă. 137. Iacob Blaga câte 50 cr. — 138. Antonie German. 139. Iacob Hodoș. 140. Ioan Muleș câte 1 fl. — 141. Ana Oțoiu. 142. Antonie Teșa, câte 50 c., toți din Aciliu. 143. Ioan Vințelariu, paroch 2 fl. — 144. Isaia Henteș, paroch 3 fl. — 145. Savu Avram, învățător 50 cr. — 146. Nicolae Albu. 147. Dumitru Cristea, învățător, câte 1 fl., toți din Ocna-Sibiului. — 148. Simeon Alămoreon, paroch. 149. N. Solomon a lui Aron. 150. Ioan Topârcean, câte 1 fl., toți din Alămor. — 151. Petru Indrieș, notar 2 fl. — 152. Ioan Stoia Bobeșiu 1 fl. — 153. Ioan Brania 50 cr., toți din Boița. — 154. Aron Flucuş, paroch 2 fl. — 155. Ilie Mărginean, primar 2 fl. — 156. Ioan Paștiu 1 fl. — 157. Ilie Platoș 1 fl. — 158. Petru Florian 1 fl. — 159. Ioan Patachi, învățător 2 fl. — 160. Elisaveta Ioan Dancu 1 fl. — 161. George Marcu 1 fl. — 162. Nicolae Pletos 1 fl. — 163. Ioan Cazan 50 cr. — 164. Ilie Grip 1 fl. — 165. Ioan S. Dicu 50 cr. — 166. Nicolau M. Popa 50 cr. — 167. Achim Curtean 50 cr. — 168. Irimie Macrea 50. — 169. Ioan Dordea, 50 cr., toți din Săcel. — 170. Manuil Iacob 1 fl. — 171. Nicolau Schiau. 172. Nicolau Schiau, stud. jur. 173. Ioan Stirban. 174. Nicolau Aleman. 175. Ioan Fanea 176. Vasile Greavu, câte 60 cr., toți din Topârcea. — 177. Ioan Florian, notar, Lazu 3 fl. Total 1460 fl. 26 cr. și 121 lei, 6 poli hârtie à 9 fl. 40 cr. = 56 fl. 40 cr. — 1 franc argint = 46. Suma 1517 fl. 15 cr. Săliște, în 2 august 1899.

Comisiunea pentru înscrierea de membri :

PETRU I. COMȘA m. p.

N. HENȚIU m. p.

D. LĂPĂDAT m. p.

I. HERȚIA

Ilustrațiile noastre.

Alexandru regele Serbiei. Evenimentele mai noue petrecute în Serbia au atras de nou asupra acelei țări atențiunea lumii. Din incidentul acesta publicăm în fruntea revistei noastre portretul regelui Alexandru. El s'a născut la 14 august 1876 în Belgrad; tată-seu e Milan I, fostul rege al Serbiei, mamă-sa principesa Nataliaa Cheicco. La 9 martie 1889 tată-seu renunțiând fără veste la tron, în favorul minorenului său fiu, acesta prin lovitura de stat din noaptea de 14 spre 15 aprilie 1893, luând în mână sa puterea, de atuncia domnește impresorat de cele mai mari greutăți interne și externe. A umblat în mai multe rânduri pe la curțile străine, cu gândul să se însoare, dar încă n'a izbutit să-și realizeze dorința.

Baia. Vara trece. Țilele calde au încetat și nu ne-a mai ramas decât aducerea aminte de ele. O astfel de reminiscență plăcută ni se înnoește în memorie prin ilustrația din interiorul revistei noastre. Aceea reprezintă înbairarea a câteva fetițe. Unele au intrat deja în apă, altele vrea să între. Un tablou juvenil și drăgălaș.

LITERATURĂ.

Producțiunea noastră literară în anul trecut.

Ca în anii precedenți, astfel și acuma, prim-secretarul Asociațiunii, dl dr. Cornel Diaconovich, publică în organul „Transilvania“ al Asociațiunii, un raport despre mișcarea literară română din patrie de la 1 iulie 1889 și până la 1 iulie 1899. Dsa constată, că în genere producțiunea noastră literară în ultimul an arată un nou și îmbucurător progres; acest progres se manifestează atât în dimensiunile ei externe, cât și în valoarea internă. *Literatura bisericască* dovedește că istoria bisericască este prea puțin cultivată la noi; ceea ce privește presa periodică bisericască, foarte scumpă, nu ocupă în materie de literatură bisericască un rol destul de important; scrierile religioase-morale lipsesc. *Literatura didactică și școlară* și de asta-dată e cea mai bogată și deodată cu creșterea numerică a producțiunii acestui ram, crește și valoarea internă a scrierilor publicate. În deosebii se remarcă progresul îmbucurător ce-l arată Anuarele școalelor noastre medii, cari devin tot mai mult un important factor al literaturii noastre pedagogice. În deosebii Anuarul gimnasiului român din Brașov se distinge an de an prin un cuprins tot mai bogat și valoros și merită cu drept cuvânt a fi numit un model de program școlar. *Literatura propriu zisă* prezintă o serie destul de bogată de publicațiuni, printre cari prevalează tot mai mult scrierile populare. Partea ce vine în anul trecut preseii noastre periodice în producțiunea de literatură propriu zisă, spune raportul, este și de asta-dată prea modestă. Afară de publicațiunile revistelor noastre beletristice și în special ale „Familiei“, numai rar dăm în foisoarele gazetelor noastre de o bucată literară, care ar ave o valoare mai durabilă. Aprețiând toate productele, constată că de și nu s'au ivit talente extraordinare și opere de valoare superioară, totuș activitatea autorilor se manține la un nivel relativ destul de nalt. Ce privește publicațiunile beletristice destinate pentru cercurile mai culte, între aceste prevalează literatura dramatică. Avântul acestui gen este a se mulțumi mai ales „Societății pentru crearea unui fond de teatru național român“, care de la reorganizarea comitetului său

incoace a pășit pe un teren de muncă reală și prin înființarea „Bibliotecii teatrale“ face servicii însemnate literaturii noastre și înaintării culturale a poporului nostru. *Literatura istorică* se prezintă de astă-dată în condițiuni ceva mai mulțămitoare. Asociațiunea însăș a publicat un concurs de 500 coroane pentru scrieri de materie istorică. Aici se remarcă biografia lui Dragoș, descripția de la 1733, cronica lui Anonymus, publicațiunile dlor profesori Dragalina și Bălan în „Biblioteca Noastră“ și „Zarandul și Munții Apuseni“ de dl Silv. Moldovan. *Literatura economică* continuă a se desvoltă, s'a înființat și o publicațiune periodică intitulată „Revista Economică“. *Literatura științifică* prezintă o producțiune disparentă, printre cari se relevă „Enciclopedia Română“ și traduceriile dlui D. V. Păcățianu. *Literatura calendaristică* a luat un constant avânt. *Literatura periodică* saă mai bine diaristica considerată din punct de vedere cultural, fără privire la politica ce reprezintă, arată decadență.

Activitatea literară a Asociațiunii pusă în discuțiune la adunarea generală din Deva prin raportorul dl dr. E. Daian al comisiunii literare, va fi aprețiată în curând și în coloanele revistei noastre, de cătră un nou colaborator al nostru. Tocmai primim informațiunea, că cunoscutul nostru scriitor, dl profesor Bogdan Duica din București, intrând în rândurile colaboratorilor nostri, își va începe activitatea în curând prin un articol în chestia activității literare a Asociațiunii. Acel articol devine și mai interesant prin faptul, că tocmai dl Bogdan-Duica a propus în adunarea generală din Blaș idea raportului literar, deci este cel mai competent a ne spune cum l-a contemplat. Dsa își va iscăli toți articoli și-și va scrie cu temei științific. Salutându-l cu bucurie în coloanele noastre, atragem încă de acuma atențiunea publicului celitor.

Manuale didactice pentru școalele superioare de fete. Aă apărut la Sibii de odată doue manuale didactice de Alexandru Márki, în românește de dl I. Popovici și anume: Geografie pentru școale civile superioare de fete, pe baza planului de învățământ din 1887, după edițiunea V^a — și „Istoria universală pentru școale civile și superioare de fete, pe baza planului de învățământ, după edițiunea a VI^a“. Amândouă sânt tipărite curat și frumos, de tipografia arhidiecezană.

Un comentariu al Statutului organic. A apărut la Brașov, din tipografia Ciurcu et. Comp și ni s'a trimis: „Un comentariu la § 96 al Statutului organic bisericesc gr. or. român, după 30 de ani, de I. cav. de Pușcariu“. Paragraful citat se ocupă de agendele sinodului eparchial, printre cari este și alegerea episcopului și presintarea lui la sinodul episcopesc, ceea ce preocupă pe autor. Dsa relevă în interesantele sale reflexiuni mai multe detaieri prețioase, cari dau lucrării o înfășurare mai durabilă.

Lumina Satelor. Cele doue reviste populare, care apăreău în România, județul Gorj: „Amicul Poporului“ și „Șeșetoarea Săteanului“, aă fusionat într'o singură revistă cu numele „Lumina Satelor“ din care aă apărut până acum 3 numere. Însemnătatea articolelor și modul popular în care sânt scrise, fac din această revistă o adevărată comoară pentru poporația rurală căreia se adresează. După numerile apărute se vede că comitetul de învățători și preoți cari dirig „Lumina Satelor“, n'au cruțat nici muncă nici jertfe, pentru a face din această revistă o publicație admirabilă din toate punctele de vedere.

TEATRU.

Teatrul Național din București. *Dl C. C. Arion* a fost numit membru în comitetul Teatrului Național, în locul dlui Polizu-Micșunești, demisionat. — *Dl Ștefan Vellescu* a fost însărcinat cu funcțiunea de sub-director al Teatrului Național.

Reprezentăție teatrală în Daneș. La 15/27 august s'a dat în comuna Daneș o petrecere declamatorică-teatrală. S'a jucat piesa „Cinel-Cinel“ de V. Alexandri și s'au declamat „Dormi în pace“ de Vlahuță.

MUSICĂ.

Concertul de la Orșova. Cu prilegiul adunării generale a Reuniunii învățătorilor români din diecesa Caransebeș, la Orșova, în 3 septembrie, Reuniunea română de cânt din Lugoș a dat acolo un splendid concert, cu următoarea programă: 1. G. Musicescu: „Stejarul și cornul“, cor mixt. 2. Al. Flechtenmacher: „Imn de mărire“, cor mixt. 3. G. Verdi: „Travatore“; a, Corul călugărițelor din actul al II-lea; b, „Miserere“ din actul al IV-lea. Solo sopran de dșoara Elisabeta Mitar, iar solo tenor dl dr. Dim. Florescu, acomp. de pian dna Elena Dobrin. 4. G. Musicescu: Al II-lea concert bisericesc (partea I și a II-a Allegro și Andante sostenuto). 5. Ch. Gounod: „Serenadă“, solo, cântat de dna Elena Marcovici, cu acomp. de pian. 6. G. Musicescu: „Hora de la Plevna“, cor pentru 3 voci. 7. Iacob Mureșianu: „Trecuți valea“ (cu variaț. de I. Vidu), cor mixt. 8. Ioan Vidu: „Răsunetul Ardealului“, cor mixt și solo sopran: dșoara Elisabeta Danciu. 9. Ioan Vidu: „Marșul lui Mihai eroul“ (melodie aranjată), cor mixt.

Corul din Lugoș la Turnu-Severin. Lună la 4 septembrie n. corul românesc din Lugoș a trecut de la Orșova, unde debutase, la Turnu-Severin și a dat un concert în grădina publică de acolo. Succesul a fost mare.

Concert la Hațeg. Dșoarele Adelina Piso și Valeria Pop, dimpreună cu dl G. Șorban aă dat duminică în 3 septembrie un concert la Hațeg.

Concert în Ighiu. Duminică la 3 septembrie, corul bisericeii din Ighiu, de lângă Alba-Iulia, a dat acolo un concert de coruri, după care a urmat dans.

PICTURĂ.

Expoziția pictorilor români. Cetim în diarele bucureștene, că toți artiștii români vor fi convocați de dl comisar general al expozițiunei, pentru a se întruni în ziua de 25 curent, în sala comisariatului din București, în scop de a se forma un comitet special și de a prepară expozițiunea de bele-arte, care se va deschide la Ateneu în cursul lunii septembrie. Un juriu compus ad-hoc va decide care opere de pictură și sculptură să fie alese, pentru a fi expuse în secțiunea română din palatul de bele-arte de la expoziția din Paris.

Tabloul portului Constanța. La direcțiunea pentru construcțiunea portului Constanța se lucrează la un mare tablou care reprezintă viitorul port Constanța. Pentru lucrarea acestui tablou a fost însărcinat dl profesor Romeo Cadi, distinsul pictor din Roma, cunoscut deja în România și medaliat la expoziția artiștilor în viață. Acest tablou va fi expus la expozițiunea din Paris la 1900.

C E E N O U.

Hymen. *Dl Vasile Avramescu*, candidat de avocat în Arad, s'a fidațat în 3 septembrie n. cu dsoara Victoria Suci, în Sistarovet. — *Dl Virgil Mihulin*, absolvent de teologie al dieceșei aradane, s'a logodit cu dsoara Lucreția Brun din Boroșineu. — *Dl Adrian Putici*, învățător în Bicaci, la 3 septembrie s'a cununat cu dsoara Constanța Paguba în Socodor, comitatul Arad.

Fundațiunea Gozdu ș-a ținut ședințele în Sibii, în ultimele zile ale lui august, sub presiunea În. Pr. SSale arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, luând parte Pr. SS. Lor episcopii Nicolae Popa și Iosif Goldiș, dimpreună cu dnii Ioan cav. de Pușcariu, dr. Iosif Gall, Avram Berlogia, Dionisiu Poinar și Parteniu Cosma, ca membrii ai reprezentanței și secretarul dl George Bogoieviciu. S'a votat, precum aflăm din „Telegraful Român“, 131 de stipendii și ajutoare, în suma de 34.102 fl. 49 cr.

Bal în folosul Societății pentru fond de teatru român. Tinerimea academică română din Săcele va arangia la 22 septembrie v. petrecere cu dans în Satulung, venitul este destinat în folosul Societății pentru fond de teatru român. Salutăm cu bucurie tinerimea noastră din Săcele pentru aceasta frumoasă intențiune și dorim din inimă ca exemplul dat să fie imitat în toate părțile.

Dl T. Burada în Asia-mică. Neobositul nostru explorator dl Teodor Burada se află acum în orașul Nicomedia din Asia-mică, în golful Astacus și vechea reședință a lui Dioclețian. De acolo va porni mai departe în Nikeia lângă lacul Ascanius. Orașul acesta a fost patria istoricului Dion Casius și e așezat la marginea provinciei asiatice, numită Rumânia. Nikeia e vestită, e celebră, de la marele Sinod ecumenic, convocat de împăratul Constantin la anul 325 d. Chr. când s'a alcătuit „Simbolul credinței“ noastre, Crezul. Din anul 1261 Nikeia se află sub dominațiune turcească.

Sate noue în delta Dunării. Din inițiativa dlui Ioan Nenițescu, prefectul județului Tulcea, care de curând a întemeiat satul Principele Ferdinand, alte două sate românești se înființează în delta Dunării, și aceste vor fi în curând agurate. La gura Leaoștei, pe malul Dunării, brațul Kilia, se înființează un sat care va purta numele „Regina Elisabeta“, iar pe locul unde a fost vechiul sat Tatanir, incongiurat de păduri de gutui, tot pe brațul Kilia, se înființează satul „Principesa Maria“. Toate satele înființate până acum sunt locuite de Români din județele Ialomița, Brăila, Covurlui, etc. Când și nouile sate vor fi poporate, întreaga graniță despre Rusia de la Prut până la Mare va fi poporată numai de Români. Prin stăruințele dlui prefect Nenițescu, locuitorii satelor românești de la graniță au câpătat mai multe avantagii. Traiul în delta Dunării este de altfel foarte ușor, de oare-ce câmpiile de acolo sunt foarte roditoare și bălțile sunt bogate în pește.

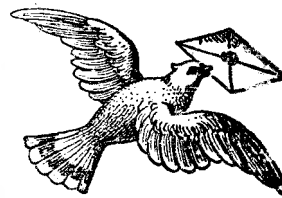
Au murit: *Andrei Puticiu*, notar pensionat, în Hălmeagiu la 7/10 august, în etate de 60 ani: — *Eufemia Veronica Lupan* n. *Găula*, în Baia-Sprie, la 30 august, în etate de 42 ani; — *Nicolau Rusan*, proprietar în Sâncel, la 27 august, în etate de 43; — *Emilia Pop*, n. Osian, soția preotului Grigoriu Pop din Unimăt, la 31 august, în etate de 25 ani.

DIN LUME.

Contra sărutării. Mișcarea modernă feminină înflorește foarte mult, cu deosebire în America, unde femeile n'au a luptă pentru egala îndreptățire, de oare ce ele au mai multe drepturi decât bărbații. Cea mai nouă curiositate în această direcțiune este o propunere, pe care a făcut-o dna Margareta Lindley, în calitatea ei de reprezentantă a unei reuniuni de femei, către adunarea legislativă a statului New-York. Dna Lindley cere ca să se voteze o lege care să oprească sărutatul, ca ceva imoral și nesănătos. Nu șcim, deș, câte din ficele Evei vor fi partizane ale propunerii dnei Lindley, am pute înse afirma că majoritatea prepouderantă a bărbaților nu vor sărută pe dna Lindey, vor sărută înse pe celelalte gingașe fice ale Evei. Poeții înse vor cântă și de aici înainte dulcea sărutare.

Șanse de căsătorie. Un medic școțian a făcut studii asupra faptului, care carieră a bărbaților are mai mult noroc în amor. El a ajuns la următoarele rezultate surprinzătoare: Nu tenoriștii sta în fruntea acelora cari se bucură mai mult de favoarea damelor. Pe când 40 din 100 pot să reziste farmecului unui ton înalt, 99 din 100 cad la picioarele actorilor cari au roieri în comedii. Purtătorii rolurilor de eroi sunt 20 la sută. După cei din comedie vin sublocotenenții cu 90 la sută, pe când ofițerii avansați arată numai 5 la sută. Este fapt îmbucurător că scriitorii cu toată activitatea lor obositoare au noroc în amor; ei ajung la 80 la sută. După aceia vin arhitecții și diariștii cu 50 la sută, poeții cu 30 la sută. În 1000 de casuri o femeie se înamorează de un medic, musicant sau dramaturg. Apropos de diariști. Dintre aceștia au mai multă șansă cronicarii balurilor, seratelor, teatrelor, cari sunt în stare să ridice până la cer pe tinerele și frumoasele dame, d. e. „Elena, într'o splendidă toaletă bleu, un ânger drăgălaș; Elisa, ca o frumoasă di de maiu; Lucia, o andalusiană încântătoare; Aurelia o stea lucitoare pe cerul albastru de la Neapole etc.

Poșta redacției.



Angela. Astfel de subiect nu mai merge în timpul de acuma, numai dac e lucrat cu multă artă și în o românească frumoasă.

Din trecut. Subiectul ar fi modern, dar nu presintă nici un interes.

Nășud. Ca, prime încercări, sunt remarcabile. Înainte, studiând și veștate a atinge în curând succesul dorit.

Călințarul săptămânei.

Dum., a XII. după Rosalii Ev. dela Mateiu, c. 19, gl. 3 a inv. 1.

Ziua sept.	Călințarul vechiu	Călinț. nou	Soarele
Duminică	29/7 Tăierea c. st. Ioan	10 Pulcheria	5 12/6 13
Luni	30 SS. p. Ales Ioan și Pav.	11 Atanasiu	5 13 6 9
Marți	31 Brél Preacurat	12 Guidu	5 15 6 1
Mercuri	1 Cuv. Simeon Stép.	13 Ida	5 17 6 4
Joi	2 Mart. Mamant	14 Înălț. Crucii	5 18 6 8
Vineri	3 Mart. Antim.	15 Nicodem	5 20 5 59
Sâmbătă	4 Mart. Babila	16 Eufemia	5 22 5 57

Proprietar, redactor respunțător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDAS NR. 296 b.)